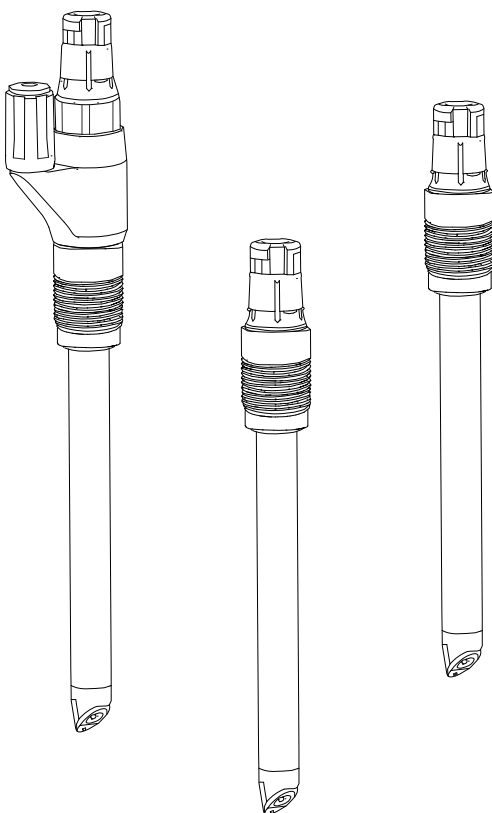

Kezelési útmutató **CPS47D/77D/97D**

Memosens ISFET érzékelők pH méréshez

Tartalomjegyzék

1	Néhány szó erről a dokumentumról	4
1.1	Figyelmeztetések	4
1.2	Alkalmazott szimbólumok	4
1.3	Dokumentáció	5
2	Alapvető biztonsági utasítások	5
2.1	A személyzetre vonatkozó követelmények	5
2.2	Rendeltetésszerű használat	5
2.3	Munkahelyi biztonság	6
2.4	Üzembiztonság	6
2.5	Termékbiztonság	7
3	Átvétel és termékazonosítás	7
3.1	Átvétel	7
3.2	Termékazonosítás	7
3.3	Tárolás és szállítás	8
3.4	A csomag tartalma	8
3.5	Tanúsítványok és jóváhagyások	8
4	Beépítés	9
4.1	Beépítési feltételek	9
4.2	Beépítés utáni ellenőrzés	11
5	Elektromos csatlakoztatás	12
6	Üzembe helyezés	12
6.1	Előkészítő lépések	12
7	Karbantartás	15
7.1	Karbantartási feladatok	15
8	Javítás	16
8.1	Visszaküldés	16
8.2	Ártalmatlanítás	16

1 Néhány szó erről a dokumentumról

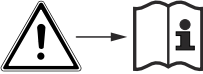
1.1 Figyelmeztetések

Információstruktúra	Jelentés
VESZÉLY Okok (/következmények) Ha szükséges, a meg nem felelés következményei (ha releváns) ► Korrekciós intézkedés	Ez a szimbólum veszélyes helyzetre figyelmezteti Önt. A veszélyes helyzet el nem kerülése végzetes vagy súlyos sérülést eredményez.
FIGYELMEZTETÉS Okok (/következmények) Ha szükséges, a meg nem felelés következményei (ha releváns) ► Korrekciós intézkedés	Ez a szimbólum veszélyes helyzetre figyelmezteti Önt. A veszélyes helyzet el nem kerülése végzetes vagy súlyos sérülést eredményezhet.
VIGYÁZAT Okok (/következmények) Ha szükséges, a meg nem felelés következményei (ha releváns) ► Korrekciós intézkedés	Ez a szimbólum veszélyes helyzetre figyelmezteti Önt. A helyzet el nem kerülése könnyebb vagy súlyosabb sérüléshez vezethet.
ÉRTESÍTÉS Ok/helyzet Ha szükséges, a meg nem felelés következményei (ha releváns) ► Művelet/megjegyzés	Ez a szimbólum olyan helyzetekre figyelmeztet, amelyek anyagi károkhoz vezethetnek.

1.2 Alkalmazott szimbólumok

Szimbólum	Jelentés
	További információk, tippek
	Megengedett vagy ajánlott
	Nem megengedett vagy nem ajánlott
	Hivatkozás az eszköz dokumentációjára
	Hivatkozás az oldalra
	Hivatkozás az ábrára
	Egy lépés eredménye

1.2.1 Az eszközön lévő szimbólumok

Szimbólum	Jelentés
	Hivatkozás az eszköz dokumentációjára
	Az ilyen jelöléssel ellátott termékeket ne selejtezze szelektálatlan kommunális hulladékként. Ehelyett az ilyen hulladékot küldje vissza a gyártó számára az alkalmazandó feltételekkel történő ártalmatlanítás céljából.

1.3 Dokumentáció

A jelen Használati útmutatót kiegészítő alábbi kézikönyvek megtalálhatók az interneten lévő termékoldalakon:

- Az érzékelő műszaki adatai
- Használati útmutató az alkalmazott távadóhoz

Biztonsági utasítások veszélyes területen alkalmazott elektromos készülékekhez,
Memosens ISFET pH érzékelők, XA02279C

2 Alapvető biztonsági utasítások

2.1 A személyzetre vonatkozó követelmények

- A mérőrendszer felszerelését, üzembe helyezését, üzemeltetését és karbantartását csak szakképzett műszaki személyzet végezheti el.
- A műszaki személyzetnek az adott tevékenységek elvégzésére vonatkozó meghatalmazást kell kapnia a létesítmény üzemeltetőjétől.
- Az elektromos csatlakoztatást csak villanyszerelő végezheti el.
- A műszaki szakembereknek el kell olvasniuk és meg kell érteniük a jelen Használati útmutatót, és be kell tartaniuk az abban foglalt utasításokat.
- A mérési pontban fellépő hibákat csak meghatalmazással rendelkező és speciálisan képzett személyzet javíthatja ki.

A mellékelt Használati útmutatóban nem ismertetett javítások csak közvetlenül a gyártó telephelyén vagy a szakszervíz által végezhetőek.

2.2 Rendeltetésszerű használat

Az érzékelők a folyadékok pH-értékének folyamatos mérésére szolgálnak.

Az alkalmazásokkal kapcsolatos részletes információkat az érzékelők Műszaki adatai tartalmazzák.

CPS47D:

- Hosszútávú monitoring vagy határérték-monitoring a folyamatirányításban
  - Kémiai folyamatok
  - Szerves vegyületek magas szerves oldószer tartalommal
  - Alacsony vezetőképességek
  - Eltömődést okozó közeg
  - Égetőművek
- Vízkezelés
  - Az élelmiszer- és élettudományokban alkalmazott alacsony vezetőképességű víz

CPS77D:

Higiénikus és steril alkalmazások (sterilizálható, autoklávozható)

- Fermentorok
- Biotechnológia
- Gyógyszeripar
- Élelmiszerek

CPS97D:

- Szennyezett közeg és szuszpendált szilárd anyagok
  - Diszperziók
  - Csapadékreakciók
  - Emulziók
- Folyamattechnológia és folyamatmonitoring a következőkkel:
  - Gyorsan változó pH-értékek
- Kémiai folyamatok
- Cellulóz- és papíripar

A készülék rendeltetésszerűtől eltérő használata veszélyezteti az emberek és a teljes mérőrendszer biztonságát, ezért tilos.

A gyártó nem felel a nem megfelelő vagy nem rendeltetésszerű használatból eredő károkért.

2.3 Munkahelyi biztonság

Ön, mint felhasználó felelős a következő biztonsági feltételek teljesítéséért:

- Beépítési útmutató
- Helyi szabványok és előírások
- Robbanásvédelmi előírások

2.4 Üzembiztonság

A teljes mérési pont üzembe helyezése előtt:

1. Ellenőrizze, hogy minden csatlakozás megfelelő-e.
2. Győződjön meg róla, hogy az elektromos kábelek és a tömlőcsatlakozások sértetlenek-e.
3. Sérült terméket ne működtessen, és biztosítsa a véletlen indítás ellen.
4. A sérült termékekre címkézze fel hibásként.

Működés közben:

- ▶ Ha a hibák nem javíthatók ki:
a terméket ki kell kapcsolni, és biztosítani véletlen indítás ellen.

2.5 Termékbiztonság

2.5.1 Korszerű technológia

A terméket úgy alakították ki, hogy megfeleljen a legmodernebb biztonsági követelményeknek, tesztelték, és biztonságosan üzemeltethető állapotban hagyta el a gyárat. Megfelel a vonatkozó jogszabályoknak és a nemzetközi szabványoknak.

3 Átvétel és termékazonosítás

3.1 Átvétel

1. Ellenőrizze, hogy a csomagolás sértetlen-e.
  - ↳ A csomagolás bármilyen sérülése esetén értesítse a szállítót.
A probléma megoldásáig tartsa meg a sérült csomagolást.
2. Ellenőrizze, hogy a tartalom sértetlen-e.
  - ↳ A csomag tartalmának bármilyen sérülése esetén értesítse a szállítót.
A probléma megoldásáig tartsa meg a sérült árut.
3. Ellenőrizze, hogy a csomag hiánytalan-e.
  - ↳ Hasonlítsa össze a szállítási dokumentumokat a megrendeléssel.
4. Tároláshoz és szállításhoz oly módon csomagolja be a készüléket, hogy az megbízható védelmet nyújtson az ütdések és a nedvesség hatásaival szemben.
  - ↳ Az eredeti csomagolás nyújtja a legjobb védelmet.
Ügyeljen az engedélyezett környezeti feltételeknek való megfelelésre.

Ha bármilyen kérdése van, forduljon a szállítóhoz vagy a helyi értékesítési központhoz.

3.2 Termékazonosítás

3.2.1 Adattábla

Az adattáblán az alábbi információk találhatók az eszközről:

- Gyártói adatok
  - Rendelési kód
  - Sorozatszám
  - Üzemi feltételek
  - Biztonsági információk és figyelmeztetések
- ▶ Hasonlítsa össze az adattáblán szereplő adatokat a megrendeléssel.

3.2.2 Termékazonosítás

A rendelési kód értelmezése

A termék rendelési kódja és sorozatszáma a következő helyeken található:

- Az adattáblán
- A szállítási iratokban

A termékkel kapcsolatos információk beszerzése

1. Lépjen az www.endress.com oldalra.
2. Hívja elő a keresést (nagyító).
3. Adjon meg egy érvényes sorozatszámot.
4. Keresés.
  - ↳ A termékszerkezet egy felugró ablakban jelenik meg.
5. A felugró ablakban kattintson a termékképre.
  - ↳ Egy új ablak (**Device Viewer**) nyílik meg. Az eszközre vonatkozó összes információ, valamint a termék dokumentációja megjelenik ebben az ablakban.

3.2.3 A gyártó címe

Endress+Hauser Conducta GmbH+Co. KG
Dieselstraße 24
D-70839 Gerlingen

3.3 Tárolás és szállítás

- ▶ Minden érzékelő egyedileg lett tesztelve és egyedi csomagolásban kerül kiszállításra.
- ▶ Az érzékelőket száraz helyiségekben, 0 ... 50 °C (32 ... 122 °F) hőmérsékleten kell tárolni.

3.4 A csomag tartalma

A csomag az alábbiakat tartalmazza:

- Érzékelő a megrendelt változatban
- Használati útmutató
- Biztonsági előírások a veszélyes területre vonatkozóan (Ex jóváhagyással rendelkező érzékelőkhöz)

3.5 Tanúsítványok és jóváhagyások

3.5.1 CE jelölés

A termék megfelel a harmonizált európai szabványok követelményeinek. Mint ilyen, megfelel az EU irányelvek törvényi követelményeinek. A gyártó a termék sikeres tesztelését a **CE** jelölés feltüntetésével erősíti meg.

3.5.2 EAC

A termék tanúsítása az Európai Gazdasági Térségben (EGT) hatályos TP TC 004/2011 és TP TC 020/2011 iránymutatásoknak megfelelően történt. Az EAC megfelelőségi jelölés feltüntetésre került a terméken.

4 Beépítés

4.1 Beépítési feltételek

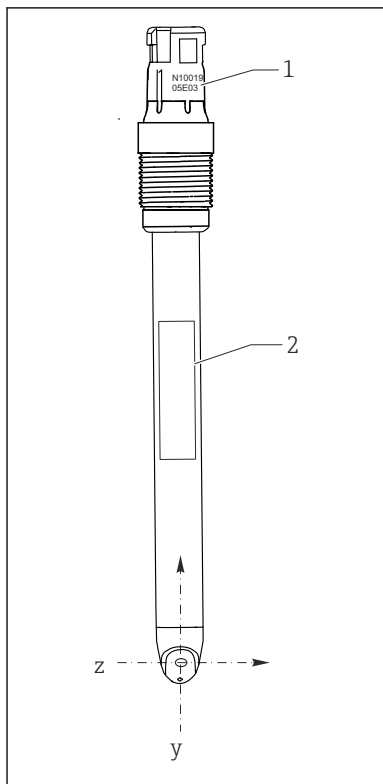
- Az érzékelő becsavarozása előtt ellenőrizze, hogy a rögzítőmenet, az O-gyűrűk és a tömítőfelület tiszta és sértetlenek-e, és hogy a menet megakadás nélkül hajtható-e.
- Kövesse az alkalmazott szerelvény Használati útmutatójában található beépítési utasításokat.
- ▶ Csavarja be az érzékelőt 3 Nm (2.21 lbf ft) nyomatékkal és húzza meg kézzel (a specifikációk csak Endress+Hauser szerelvényekbe történő beépítés esetén alkalmazandóak).

4.1.1 Tájéltás

Az érzékelő beépítésekör vegye figyelembe a közegáramlás irányát.

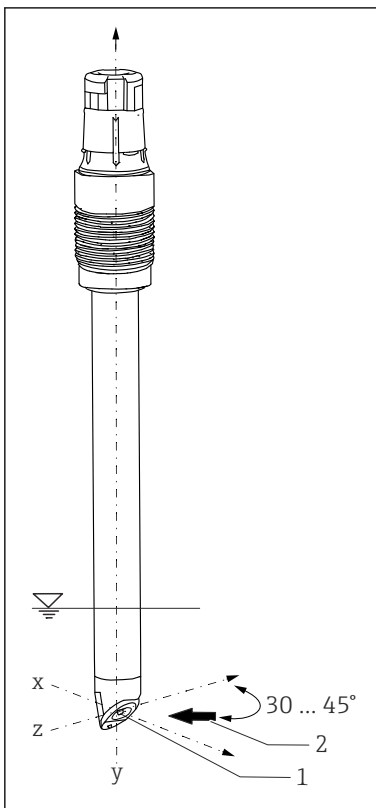
- ▶ Az ISFET chipet úgy állítsa be, hogy az kb. 30 ... 45 ° szöget zárjon be az áramlási irányral (2. tétel) → 2, 10.
  - ↳ Erre a célra használja az elforgatható kapocsfejet.

A0037400

1 Érzékelő orientációja, előlnézet

- 1 Sorozatszám
2 Adattábla

A0036028

2 Érzékelő orientációja, 3D nézet

- 1 ISFET chip
2 Közegáramlás iránya

ÉRTESÍTÉS

Nyitott apertúra

A gél kiszökhet az érzékelő belsejéből, és a keletkező légbuborékok megszakíthatják az elektromos érintkezést!

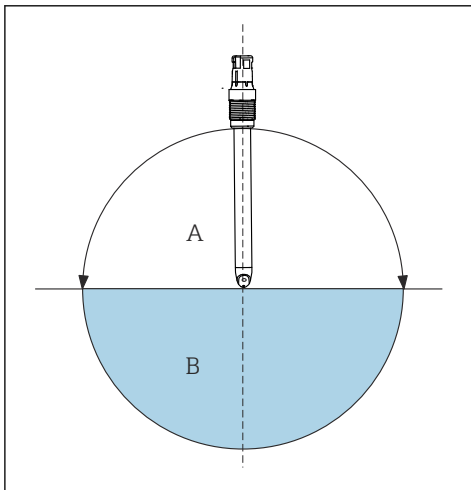
- Legyen óvatos az érzékelő kezelésekor.

Az érzékelő szerelvénybe történő beszerelésénél használja a kapocsfejbe vésett sorozatszámot a megfelelő orientáció biztosítása érdekében → 1, 10. A gravírozás mindig az ISFET chippele és az adattáblával egy síkban van (z-y irány).

 Az ISFET érzékelők nem használhatók abrazív közeghez. Ha ezek az érzékelők mégis ilyen alkalmazásokban kerülnek felhasználásra, kerülni kell a chiphez jutó közvetlen áramlást. Ez növeli az érzékelő élettartamát és javítja az érzékelő pontosságát. Hátránya, hogy a megjelenített pH-érték nem stabil.

4.1.2 Beépítési utasítások

Az ISFET érzékelők bármilyen pozícióban beépíthetők, mivel nem rendelkeznek folyadékon belüli vezetővel. Fejjel lefelé történő beépítés esetén egy buborék alakulhat ki a referenciarendszerben ¹⁾ Buborékok képződhetnek a referenciarendszerben és megszakíthatják a közeg és a csatlakozás referencia közötti elektromos érintkezést.

A0030407

A beépített érzékelő maximum 6 órán keresztül maradhat szárazon (ugyanaz vonatkozik a fejjel lefelé való beépítésre is).

3 Beépítési szög

A Ajánlott

B Engedélyezett, ügyeljen az alapfeltételekre!

- 1) Az érzékelő a gyárból való leszállításkor buborékmentes. Azonban negatív nyomással való üzemelés esetén, pl. egy tartály ürítésekor buborékok képződhetnek.

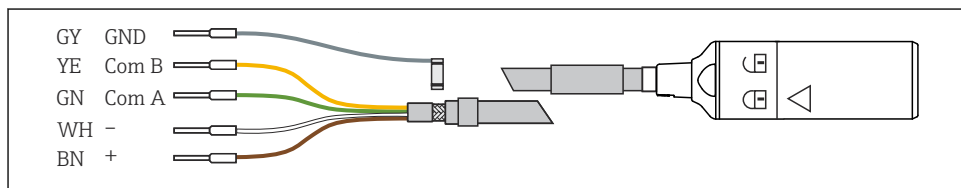
4.2 Beépítés utáni ellenőrzés

Csak akkor helyezze üzembe az érzékelőt, ha az alábbi kérdésekre „igen” a válasz:

- Az érzékelő és a kábel sértetlen?
- Az orientáció megfelelő?

5 Elektromos csatlakoztatás

Az érzékelő a Memosens CYK10 adatkábelkeresztül csatlakozik a távadóhoz.

A0024019

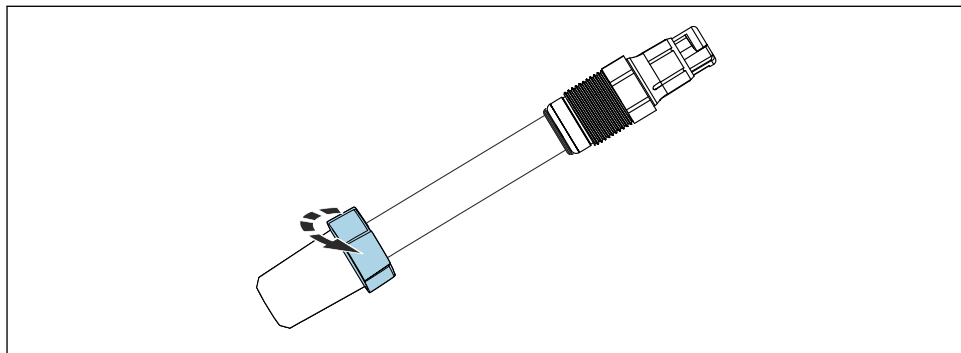
4 Memosens CYK10 adatkábel

6 Üzembe helyezés

6.1 Előkészítő lépések

Az érzékelő üzembe helyezése előtt vegye le a bajonettzárral ellátott nedvesítő sapkát:

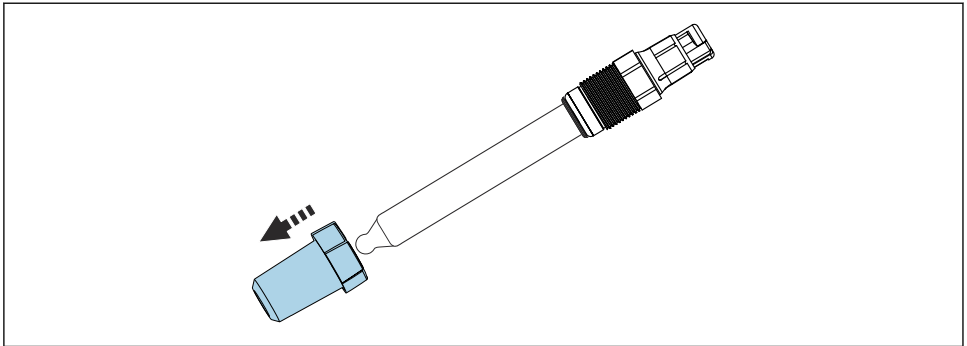
1. Forgassa el a nedvesítő sapka felső részét.

A0041481

5 A nedvesítő sapka meglazítása

2. Óvatosan távolítsa el a nedvesítő sapkát az érzékelőről.

A0041482

6 A nedvesítő sapka eltávolítása

6.1.1 Kalibráció és mérés

Az érzékelő kalibrálásának vagy ellenőrzésének gyakorisága az üzemi körülményektől függ (lerakódás, kémiai terhelés).

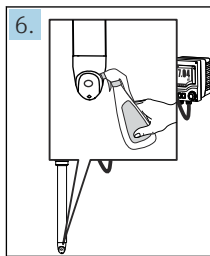
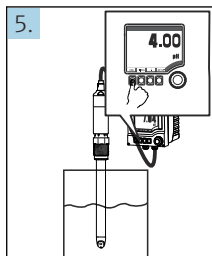
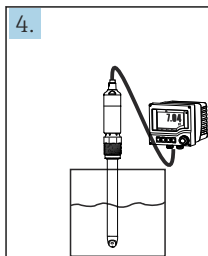
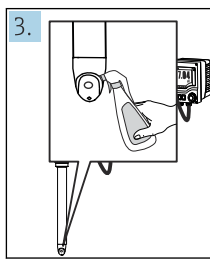
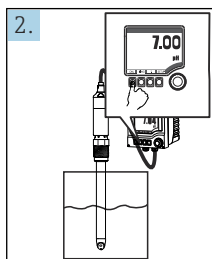
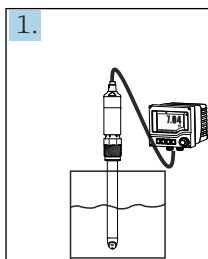
 A Memosens technológiájú ISFET érzékelőket nem szükséges kalibrálni az első csatlakoztatáskor. Kalibrálás csak akkor szükséges, ha nagyon szigorú pontossági követelményeknek kell megfelelni, vagy ha az érzékelőt 3 hónapnál hosszabb ideig tárolták.

Kétpontos kalibrálás szükséges az ISFET érzékelőkhöz. Ehhez jó minőségű Endress+Hauser puffert használjon, pl. CPY20.

1. Kalibráláshoz és méréshez távolítsa el a nedvesítő kupakot a bajonettzár segítségével → 12.
2. Ha a nedvesítő kupakot nem használja az érzékelő tárolásakor, az érzékelőt KCl oldatban (3 mol/l) vagy pufferoldatban tárolja.

 Ne tárolja az érzékelőt desztillált vízben.

A szárazon tárolt ISFET érzékelőket a használat előtt legalább 15 perccel vízbe kell meríteni. Zárt vezérlő hurok jön létre, amikor a mérőrendszer be van kapcsolva. A mért érték ez alatt az időtartam alatt igazodik a valós értékhez (5–8 perc). Ez a beállítási folyamat minden olyan esetben megtörténik, amikor a pH-érzékeny félvezető és a referenciavezető közötti folyadékfilm megszakad. A beállítási idő a megszakítás időtartamától függ.

1. Merítse az érzékelőt egy ismert pufferoldatba (pl. pH = 7).
  2. Végezze el a kalibrálást a távadón:
    - (a) pH-érzékelők és manuális hőmérséklet-kompenzáció esetén állítsa be a mérési hőmérsékletet.
    - (b) Adja meg a pufferoldat pH-értékét .
    - (c) Indítsa el a kalibrációt.
    - (d) Stabilizálódást követően az érték elfogadásra kerül.
  3. Öblítse le az érzékelőt desztillált vízzel. Ne szárítsa meg az érzékelőt!
  4. Merítse a ISFET érzékelőt a második pufferoldatba (pl. pH = 4).
  5. Végezze el a kalibrálást a távadón:
    - (a) Adja meg a második pufferoldat pH-értékét.
    - (b) Indítsa el a kalibrációt.
    - (c) Stabilizálódást követően az érték elfogadásra kerül.
- Az eszköz kiszámítja a α munkapontot és a meredekséget és megjeleníti az értékeket. A beállítási értékek elfogadását követően az eszköz az új ISFET érzékelőhöz van beállítva.
6. Öblítse le a ISFET érzékelőt desztillált vízzel.

7 Karbantartás

7.1 Karbantartási feladatok

7.1.1 Az érzékelő tisztítása

- ▶ Minden kalibrálás előtt tisztítsa meg az érzékelőt.

FIGYELMEZTETÉS

Hidrogén-fluorid

Maró hatású anyagok általi súlyos vagy halálos sérülések veszélye!

- ▶ Viseljen védőszemüveget a szem védelme érdekében.
- ▶ Viseljen védőkesztyűt és megfelelő védőruházatot.
- ▶ Kerülje a szemmel, szájjal és bőrrel való érintkezést.
- ▶ Hidrogén-fluorid használata esetén csak műanyag edényeket használjon.

FIGYELMEZTETÉS

Tiokarbamid

Lenyelve ártalmas! Korlátozott bizonyíték a rákkeltő hatásra vonatkozóan! A születendő gyermekre vonatkozó lehetséges kockázat! Hosszú távú veszélyt jelent a környezetre!

- ▶ Viseljen védőszemüveget, védőkesztyűt és megfelelő védőruházatot.
- ▶ Kerülje a szemmel, szájjal és bőrrel való érintkezést.
- ▶ Kerülje a környezetbe való kijuttatást.

A szennyeződés jellegétől függően az alábbi módon tisztítsa le a szennyeződést az érzékelőről:

1. Olajos és zsíros filmek:

Zsíroldóval, pl. alkohollal, vagy meleg vízzel és (lúgos) felületaktív anyagokat tartalmazó anyagokkal (pl. mosogatószerrel) tisztítsa.

2. Mész, cianid és fémhidroxid felhalmozódások és alacsony oldhatóságú (liofób) szerves felhalmozódások:

A lerakódást hígított sósavoldattal (3%) oldja fel, majd tiszta vízzel alaposan öblítse le.

3. Szulfidos felhalmozódás (füstgáz-kéntelenítésből vagy szennyvíztisztító telepek esetén):

Használja sósav (3 %) és tiokarbamid (kereskedelmi forgalomban kapható) keverékét, majd bőséges tiszta vízzel alaposan öblítse le.

4. Fehérjetartalmú lerakódások (pl. élelmiszeripar):

Használja sósav (0,5 %) és pepszin (kereskedelmi forgalomban kapható) keverékét, majd bőséges tiszta vízzel alaposan öblítse le.

5. **ÉRTESÍTÉS**

A magasnyomású vízszugár károsíthatja a tömítést!

- ▶ Ne irányítsa a magasnyomású vízszugarat közvetlenül a chipre.

Rostok, szuszpendált anyagok:

Magasnyomású vízzel, esetleg felületaktív anyagokkal öblítse le.

6. Könnyen oldható biológiai lerakódás:
Nagynyomású vízszugárral öblítse le.
7. Nagyon hosszú válaszidejű érzékelők:
Használjon salétromsavból (10%) és ammónium-fluoridból (50 g/l) álló, hidrogén-fluoridot tartalmazó keveréket.

8 Javítás

8.1 Visszaküldés

Amennyiben a termék javítást vagy gyári kalibrálást igényelne, illetve ha nem megfelelő terméket rendeltek vagy szállítottak, a terméket vissza kell küldeni a gyártó részére. ISO-tanúsítvánnyal rendelkező céggént, valamint a törvényi előírások értelmében, az Endress+Hauser köteles bizonyos eljárások betartására, olyan visszaküldött termékek kezelése során, amelyek kapcsolatba kerültek a közeggel.

Az eszköz gyors, biztonságos és szakszerű visszaküldése érdekében:

- A www.endress.com/support/return-material weboldalon talál tájékoztatást az eszközök visszaküldésének módjával és feltételeivel kapcsolatban.

8.2 Ártalmatlanítás

Az eszköz elektronikus alkatrészeket tartalmaz. A terméket elektronikai hulladékként kell ártalmatlanítani.

- Tartsa be a helyi előírásokat.

Ha azt az elektromos és elektronikus berendezések (WEEE) hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv előírja, a terméket a megadott szimbólummal kell megjelölni a WEEE hulladékok szelektálatlan háztartási hulladékként való ártalmatlanításának minimalizálása érdekében. Az ilyen jelöléssel ellátott termékeket ne selejtezze szelektálatlan kommunális hulladékként. Ehelyett az ilyen hulladékot küldje vissza az Endress+Hauser számára, az alkalmazandó feltételekkel történő ártalmatlanítás céljából.

71519967

www.addresses.endress.com
